

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Hotel Svala - en dold designjuvel i hjärtat av Kumlinge

Lundberg, Cecilia

Published in:
Skärgård

Published: 24/09/2021

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Lundberg, C. (2021). Hotel Svala - en dold designjuvel i hjärtat av Kumlinge. *Skärgård*, (3), 61-66.
<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202201148592>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Hotel Svala – en dold designjuvel i hjärtat av Kumlinge

Text: Cecilia Lundberg

Kumlinge sjukstuga har genomgått en metamorfos till ett personligt hotell där forna tiders glans blandas med en harmonisk estetik och hyllning till de vackra tingen i tillvaron. Hotel Svala är mor och dotter Reeds första gemensamma projekt.

Det milt gula, rappade stenhuset mitt på Kumlinge bär på en mångfacetterad historia. Huset är ritat av den finländska arkitekten **Torsten Montell** och stod färdigt 1935. Byggnaden inhyste sjukstuga med läkarbostad och boende för två sjuksköterskor. Toppmodernt och det enda i sitt slag i den åländska skärgården. Vattenledningar och –klosetter, centralvärme och elektricitet. Det var endast sköterskorna med sina sovrum på vinden som måste använda sig av dasset ute på gården.

Kumlinge sjukstuga hade operationssal, flera patientrum och till och med ett isoleringsrum som användes vid förlossningar och terminalvård. Faciliteterna tyder på att tanken var att sjukstugan skulle bestå länge, inte i dryga trettio år som verkligheten blev. Skärgården började avfolkas på 1960-talet, samtidigt som kommunikationerna till fasta Åland blev allt bättre och centralsjukhuset i Mariehamn byggdes. Sjukstugans era kom till sitt slut.

- Tre läkare hann vara verksamma i huset, berättar nuvarande ägaren **Jannika Reed**. En av dem, **doktor Torkell**, bodde här i nästan tjugo år. Han hade ett stort trädgårdsintresse och anlade de ursprungliga odlingarna och blomrabatterna.

Doktor Torkell och hans familj var populära på ön och under hans tid blomstrade också det sociala livet kring sjukstugan. Gamla fotografier vittnar om kafferep, barnlek och sköna dagar i solstolar ute i trädgården. Allt detta bidrar till den positiva auran som ännu vilar över huset, vilket tilltalade Reeds genast från början. Därför känns det inte heller konstigt att de forna patientrummen i dag fungerar som gästrum. Svalas svit är den ursprungliga läkarbostaden i husets södra flygel.

I BÖRJAN av 1970-talet genomgick sjukstugan sin första förvandling till hotell då Remmaren slog upp portarna. Ett mycket modernt och stiltypiskt hotell för sin tid. De gamla sjukrummen fick gröna heltäckningsmattor och färggranna tapeter, operationssalen byggdes om till restaurangkök. På norra sidan förlängdes huset med en låg annexbyggnad med plats för matsal och ytterligare rum. I trädgården uppfördes en bastubyggnad med simbassäng. Unikt så det förslog mitt ute i skärgården.

Ägarna byttes ut under årens lopp, nya renoveringar gjordes i rådande tiders anda. Namnet Hotell Remmaren bestod fram till millennieskiftet då verksamheten döptes om till Länsmans Vårdshus. Att det fanns en del att ta itu med då Jannika började riva ut 2016 är lätt att förstå. Den gamla operationssalen är fortfarande kök och tillbyggnaden står kvar. För att bättre markera skillnaden till

den ursprungliga sjukstugan är den i dag målad i en kontrasterande färg. Fortfarande tjänar den som ett öppet och luftigt matrum under de varma årstiderna.

Namnet Hotel Svala syftar på mångtydigheten i ordet. Dels förs tankarna till fågeln som återvänder till sommaren efter en vinter utomlands. Svalan symboliserar också havet. Förr i tiden lät sjömän tatuera en svala före den första längre seglatsen och en till om de lyckligt återvände hem igen. Det hette också att det var svalor som förde en drunknad sjömans själ till himlen.

JANNIKA OCH hennes dotter **Sage Reed** har en spännande och kreativ historia. Jannika kommer ursprungligen från Helsingfors, men har levt största delen av sitt vuxna liv utomlands. Sage växte upp i Santa Fe i New Mexico och har tjugo år i Chicago bakom sig. Kopplingen till Åland fick de då Jannikas mamma bosatte sig i Mariehamn på 80-talet.

Jannika flyttade till fasta Åland 2003 och började med att köpa, renovera upp och bo, respektive hyra ut hus där. Ett jobb som hon hade lång erfarenhet av redan från New Mexico. Först renoverade hon upp en Hilda Hongell-villa på Neptunigatan i Mariehamn, med varsam hand till ursprunglig glans.

- Det är stans vackraste hus, säger Jannika, och ibland kan jag ångra att jag sålde det. Men jag vill antingen bo helt och hållet på landet, eller i en riktig metropol.

Renoveringsobjekt nummer två blev sekelskiftesvillan Matilda i Frebbenby i Hammarland. Det huset hade genomgått så många förändringar under sin hundraåriga historia, att Jannika tillät sig ha fria händer för att skapa en vacker interiör. I dag hyr hon ut huset under sommaren.

Kumlinge gamla sjukstuga kom ut till försäljning 2012, men det dröjde fyra år innan mor och dotter hade slutfört köpet och Jannika kunde sätta i gång med att riva ut gammalt.

- Det var kämpiga tider. När vi äntligen hade lyckats ro hem huset, som vi båda störtförälskat oss i, och ville kavla upp ärmarna med att renovera och inreda, drabbades vi av ohälsa, berättar Sage. Mamma insjuknade i TBE och jag drabbades av diskbråck. Då det var som allra värst, var vi nära att ångra oss och ge upp.

Men då nöden var som störst, var vänner från världens alla hörn som närmast. Inalles har trettio personer i olika intervaller hittat till Kumlinge och i sann finländsk talkoanda hjälpt till att färdigställa Hotel Svala.

- Det är helt fantastiskt, utbrister Jannika. Det här huset, som redan bär på minnen för många Kumlingebor, är nu också fyllt med detaljer som påminner oss om våra vänners insats.

Alla vänner som hjälpt till finns uppräknade och avtackade på Svalas hemsida. Det är en imponerande lista av kreativa människor inom design, arkitektur, film- och musikbranschen.

SOMMAREN 2019 var Hotel Svala så pass klart att verksamheten sakta kunde köra i gång. Det var en sann utmaning för Jannika att starta upp och driva ett företag i skärgården utan någon lokal förankring. Hur beställer man varor och anställer folk? Hur ska man lägga upp planeringen? Hur få folk att hitta hit?

- Hittills är vår marknadsföring ytterst blygsam. Vi har inte ens en skylt vid vägen, skrattar Jannika. Men med ett gott rykte tror jag att vi kommer en bra bit på vägen. Tanken är att skynda långsamt.

Pandemin har fått verksamheten att köra på sparlåga efter den första säsongen. De gäster som övernattade sommaren 2020 klarade Jannika på egen hand, tillsammans med en sommarhjälp. Sage satt bokstavligt talat fast i Chicago och kunde inte ta sig till Kumlinge förrän i början av hösten. Coronaläget i USA gjorde att hennes syn på pandemin och det som den lett till är av ett helt annat slag än vad många av oss finländare upplevt.

- Mamma och jag vill helst vara på samma kontinent, säger Sage, därför har jag valt Kumlinge framom Chicago.

Sedan september 2020 bor nu mor och dotter med dalmatinern Onni på Svala. En kontrast till den stora världen som båda uppskattar. Sage har fortsatt att distansjobba som stylist och art director för den amerikanska marknaden, samtidigt som hon jobbar och driver verksamheten på Svala tillsammans med Jannika.

Arbetsfördelningen är tydlig och enkel. Jannika tar sig an grovjobbet och Sage sätter pricken över i:et gällande inredning och detaljer. Med färg och form har de skapat en oas mitt på ön.

Inredningsintresset har de gemensamt och genom åren har familjen samlat på sig en härlig mix av amerikansk och skandinavisk design i allt från möbler, konst och bruksföremål.

Säsongen 2021 har Svala öppet i mindre skala, sviten går att hyra och ett av de övriga rummen. Gästerna kommer i främsta hand från finska fastlandet. Tanken är att få gästerna att stanna till i skärgården, Svala ska erbjuda mer än en övernattning på vägen. Mot beställning serveras frukost, lunch och middag. Det är också möjligt att planera evenemang och utflykter i Svalas regi. I framtiden är planen att ordna olika kreativa verkstäder, gärna i samarbete med andra delar av skärgården.

- Genom Svala vill vi dela med oss av skärgårdsupplevelsen. Alla känner inte till den. Det handlar om ljuset och färgerna som skiftar i det oändliga, om mörka nätter och ljusa nätter. Tystnaden. Vi har designat hotellet efter rådande arkitektur i samspråk med skärgårdens färgpalett. Stor vikt finns i detaljerna.

De kreativa idéerna flödar i och kring Hotel Svala. Trädgården har hittills inte hunnit vara första prioritet, men Jannika har nyligen köpt ett växthus som hon väntar på tillfälle att frakta hem. Fast egentligen har hon redan insett att det är för litet för hennes planer. Drömmen är en regenerativ odling och att de ska kunna vara självförsörjande på sina grödor. Efter fyrtio år på andra sidan Atlanten har Jannika tagit till sig det progressivt amerikanska levnadsättet till max. För Sage är det en självklarhet.

Både mor och dotter lever intensivt, konstant med nya projekt. Det är det som är själva grejen, att ingenting blir klart, utan att det alltid finns något att hugga in på. Samtidigt som Hotel Svala gett dem – speciellt Jannika – en fast punkt i tillvaron. Att bygga upp verksamheten här är verkligen något de vill satsa på. Förhoppningen är att världen så småningom kan börja öppna upp och de kan ta emot mera långväga besökare igen.

- Det bästa är att välkomna nya okända hotellgäster och ta avsked av dem som våra vänner.

--

Hotel Svalas hemsida: thehotelsvala.com, instagram: @hotelsvala

ARTIKELFÖRFATTAREN

CECILIA LUNDBERG

är chefredaktör för Skärgård och ordförande för Skärgårdsinstitutet vid Åbo Akademi, placerat vid Centret för livslångt lärande.

Bilder

Bild 1a och b. Då och nu. Kumlinge sjukstuga var det modernaste av det moderna på 1930-talet. I dag heter den forna sjukstugan Hotel Svala. Foto: Länsmans Bilder och Cecilia Lundberg

Bild 2. Paus i arbetet för sjukstugans personal. Foto: Länsmans bilder

Bild 4. Mor och dotter, Jannika och Sage Reed, är entusiastiska nya skärgårdsföretagare. Foto: Liza Bambenek

Bild 5. Den gamla läkarbostaden är i dag Hotel Svalas svit. Foto: Sage Reed

Bild 6. Stor vikt är lagd på färgsättning och detaljer. Foto: Sage Reed

Bild 7: Hunden Onni trivs på Hotel Svala. Foto: Sage Reed